

centres d'estiueig, com ara Ripoll, Sant Joan de les Abadesses, Ribes de Freser, la Molina i Puigcerdà. També ho facilità la construcció d'allotjaments d'alta muntanya, ja fossin els refugis d'Ull de Ter (1909) i de la Molina (1925), a càrrec del CEC, o l'ampliació dels allotjaments del santuari de Núria a partir de 1922.

Les imatges de l'exposició mostren amb clara precisió les múltiples variants de l'esport de la neu a l'època (esquí de fons, caminada sobre la neu amb raquetes, descens amb *luges*, esquí de telemarc, esquí jòring amb cavalls...), així com la indumentària dels esquiadors, que ens diu molt del seu origen social burgès (alguns amb armilla i corbata inclosa). També és notable en les fotografies la presència femenina en la pràctica dels esports de la neu. Amb tot, es fa difícil pensar que entre els sectors socials més benestants de la Catalunya dels anys deu i vint del segle passat la igualtat de sexes fos un valor gaire estès. En aquest sentit, un no pot estar-se de recordar els significatius comentaris sexistes i classistes que acompanyaven unes fotografies (molt similars a les de l'exposició) de dones practicant l'esquí publicades a la revista *D'Ací i d'Allà* el desembre de 1926: «Les noies sense

renunciar –esperem-ho– al paper tradicional d'àngels de la llar, han pres [s'hi afirmava] amb extraordinari delit l'aprenentatge de l'ski que els permet lliscar sobre la neu amb l'esperança d'éssers silvestres i fugitius. Dins la vestimenta de llana, amb les calces ajustades al genoll i amples sobre la cuixa, amb la galta encesa pel fred de l'aire glaçat, no són menys adorables que dins el marc entenimentat d'un pis de la dreta de l'Eixample de la nostra estimada ciutat».

A part de la selecció de fotografies s'exposen també múltiples objectes relacionats amb l'esquí de gran potencial evocador i cartells turístics; d'aquests darrers destaca l'editat per la Societat d'Atracció de Forasters de Camprodon el 1930 obra del reconegut cartellista Josep Morell i Macias, del qual no fa pas gaire es va poder veure una bona mostra de cartells en l'exposició «imatge i destí. Cartells turístics de les comarques gironines», celebrada en el Museu d'Art de Girona. Un catàleg profusament il·lustrat i acompanyat amb textos de Josep M. Sala, Manel Pujol i Jaume Paret permet al visitant més interessat endur-se a casa seva un bon record sobre la «prehistòria» i els orígens de l'esquí a Catalunya.

Joaquim M. Puigvert i Solà

Cap a la beatificació de dos fejecistes gironins

El 6 de novembre de 2003 va tenir lloc, a l'església parroquial de Sant Vicenç de Sarrià de Barcelona, l'acte d'inici del procés de beatificació de 63 joves de l'antiga FJC de Catalunya

Va ser una magna cerimònia, amb assistència de vuit bisbes, entre ells el de Girona. Eren joves de 17 a 33 anys, de les vuit diòcesis catalanes –dos gironins: Joaquim Monturiol Sans i Pere Sureda Corominas– «morts martirialment en la darrera persecució religiosa a casa nos-

tra», tal com deia la invitació tramesa pel cardenal Carles i l'actual Federació de Cristians de Catalunya.

La revolució iniciada a Catalunya el 20 de juliol de 1936 es bolcà violentament contra l'Església, el seu culte i els seus ministres (sacerdots, bisbes, religicisos i religioses), i

MARTIROLOGI

DE LA
FEDERACIÓ DE JOVES CRISTIANS
DE
CATALUNYA

sobre seglars catòlics, de manera que el sol fet de ser un creient reconegut convertia la persona en objecte d'eliminació.

Durant el segon semestre d'aquell 1936 i en els dos anys següents, la persecució religiosa fou un fet incontrovertible, tal com ho reafirmen historiadors moderns prou coneguts: «Des del primer moment, el mateix 20 de juliol de 1936, l'Església catòlica catalana i els seus membres foren considerats i tractats indiscriminadament com a enemics a abatre. La persecució fou total. Despietada i indiscriminada» (Josep Benet). Solé i Sabaté té un capítol sobre la «persecució religiosa més sistemàtica i generalitzada que s'ha produït al llarg de la nostra torturada història». «Negar la persecució religiosa vol dir mala fe o una ingenuïtat o ceguesa sense límits» (Albert Manent).

La FJC va ser un moviment catòlic de joventut engegat per Albert Bonet i un grup de seglars, entre els quals sobresurten Pere Tarrés i Fèlix Millet, que en fou el president. Després d'uns mesos de preparació, el 22 de novembre de 1931, s'inaugurava la seu central de la FJC a Barcelona.

El creixement de la Federació es féu imparable, de manera que la diòcesi de Girona tenia a final de 1935 1.500 associats

(10.000 a tot Catalunya) incorporats en 35 grups (350 a Catalunya). Cal tenir en compte els 8.000 futurs fejecistes, adolescents de 10 a 15 anys, anomenats avantguardistes, integrats en 226 grups més.

La persecució i el martiri s'implantaren arreu a partir del 20 de juliol.

El «Martirologi de la FJCC» recull els noms de 274 fejecistes (15 de la diòcesi gironina) més els de 45 sacerdots consiliaris (4 gironins) que acceptaren la mort sense defallences. L'actual Federació de Cristians de Catalunya ha

treballat des de fa molt temps per tal que la causa dels esmentats 63 joves fejecistes (són aquells dels quals es disposa de documentació més completa) fos realitat. Pot succeir que en aquesta primera fase del procés es presentin nous testimonis, orals o escrits, que aportin dades fidedignes sobre les circumstàncies cabdals de la vida i la immolació d'altres joves de la FJC, la qual cosa permetria incloure'ls a la mateixa causa. Recordem que l'11 de març del 2001 ja fou beatificat el jove fejecista lleidatà de 22 anys Francesc Castelló i Aleu, i

estan en fase avançada les causes de Joan Roig Diggles (era del Masnou i tenia 19 anys) i del Dr. Pere Tarrés.

Com diu el cardenal Jubany en el pròleg del Martirologi, «Quan nosaltres ara contemplem aquells joves enmig de l'huracà de la persecució, els admirem com a veritables testimonis de Jesucrist que moriren per la seva causa, pels seus ensenyaments, per l'adhesió fidel a Ell, que és qui havia donat sentit a la seva vida i alegria i il·lusió a les aspiracions més nobles d'un cor jove».

Pere Joan Sureda

Contra el municipalisme bàrbar

Els catalans que, com jo mateix, ens hem anat omplint la boca del dret a l'autogovern i, duent-lo fins a les darreres conseqüències, defensem el municipalisme com una de les seves formes més properes, concretes i desitjables, acabem arribant a un atzucac ple de contradiccions amb nosaltres mateixos. ¿Què opinar, per exemple, davant d'un govern local plenament democràtic que, amb el suport de la majoria dels seus ciutadans, avui dia encara mantenen els símbols i els noms franquistes dels carrers, com passa a tants municipis espanyols? ¿No és d'enyorar una llei estatal que hagués intervingut en aquesta qüestió per evitar aquestes situacions, inimaginables a països com Itàlia o França, que s'esgarrifien només de pensar en una Via Mussolini o una Goebbels Straat?

Altres exemples ens els ha proporcionat la política urbanística que hem viscut tots aquests anys d'ajuntaments democràtics dels quals, amb el darrer Debat Costa Brava, s'ha pogut fer un balanç poc afortunat: molts consistoris del litoral s'han comportat amb el seu terme com uns hereus escampa, hipotecant-lo per sempre. Fet i fet, tal com es planteja actualment la Generalitat, només la política supramunicipal resta com a esperança per acabar amb la mar d'interessos que conflueixen a l'hora de trinxar un territori, uns interessos que sovint comencen en els mateixos habitants, massa amatents a especular amb el seu patrimoni i llençar-lo per la borda.

Potser massa avesats a contemplar-se, molts municipis petits no són gaire conscients dels seus havers paisatgístics, arquitectònics o urbanístics. Així, sense consciència conservacionista, sense edificis catalogats als seus plans d'urbanisme, enduts pel deixar fer i la pura incúria, els consistoris d'aquests municipis van perdent un llençol a cada bugada: ara unes escoles velles, després una petita resclosa, fins que un Peratallada, un Pals o uns Hostalets d'en Bas es converteixen en una excepció, i llavors sí, llavors correm-hi tots per protegir-los, ja que amb els altres hem fet massa tard. Potser seria hora d'ajudar-los a conscienciar-se, encara que no es deixin.

Josep Pujol i Coll